

УДК 343.73

Подгородний С. Д. – здобувач Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОБСТЕЖЕННЯ ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ ШЛЯХОМ ТАЄМНОГО ПРОНИКНЕННЯ В НИХ

Досліджено сучасний стан законодавчого регулювання обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них. Проаналізовано національне законодавство та міжнародні нормативні документи, що регулюють проведення зазначених дій.

Ключові слова: обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них, законодавче регулювання, нормативні акти, оперативно-технічні заходи, негласні слідчі (розшукові) дії.

Питання про права і свободи людини та громадянина за умов становлення та розвитку громадянського суспільства в демократичних державах посідає одне з чільних місць у наковій площині. В Україні забезпечення прав і свобод людини та громадянина, їх реалізація є актуальною проблемою сучасності [1]. Водночас аналіз емпіричного матеріалу засвідчує, що переважно мети щодо протидії злочинності державою в особі правоохоронних органів досягають шляхом обмеження конституційних прав та свобод людини. Таким чином, упродовж досить тривалого часу науковців, правозахисників і громадських активістів хвилює питання встановлення збалансованого співвідношення прав і свобод людини з інтересами суспільства та держави загалом. У контексті такого співвідношення постає проблема допустимості обмеження прав і свобод людини. З огляду на те, що одним із найрозповсюдженіших і найдієвіших способів отримання інформації про злочини (на етапі їх підготовки або вчинення) є обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них, вважаємо,

що доцільно визначити сучасний стан законодавчого регулювання окресленого питання.

У контексті теорії держави та права обґрунтування правових засад певної діяльності зазвичай здійснюють на засадах аналізу нормативно-правових актів національного та міжнародного законодавств.

Так, відповідно до ст. 2 Конституції України, людина, її життя, честь і гідність, недоторканість і безпека визнані найвищою соціальною цінністю. Держава поклала на себе обов'язок охороняти і захищати інтереси людини. Водночас Конституцією України прямо або опосередковано визначено забезпечення гарантії недоторканності житла особи та протиправності виявів свавілля правоохоронними органами щодо нього [2].

У ст. 64 Основного Закону вказано, що такі конституційні права і свободи людини та громадянина не можуть бути обмежені, окрім випадків, передбачених Конституцією України [2]. Тобто конституційні права і свободи людини і громадянина можна обмежувати лише у випадках, що прямо передбачені Основним Законом. Зазначені обмеження можуть бути застосовані лише з метою: запобігти чи припинити злочин; врятувати життя людей та майна; здійснити безпосереднє переслідування осіб, яких підозрюють у вчиненні злочину; з'ясувати істину під час розслідування кримінальної справи; забезпечити інтереси національної безпеки, територіальну цілісність, громадський порядок, економічний добробут; забезпечити охорону здоров'я та моральність населення; захистити репутацію або права і свободи інших людей; запобігти розголошенню інформації, одержаної конфіденційно; підтримати авторитет і неупередженість правосуддя тощо [2].

Отже, можна дійти висновку, що передбачені Конституцією України обмеження прав і свобод людини та громадянина мають чіткі межі й умови запровадження. Тобто обстеження житла чи іншого володіння особи правоохоронними органами шляхом таємного проникнення в них, відповідно до норм Конституції, є можливим, однак у кожному конкретному випадку його проведення дії мають бути обґрунтовані певним законодавчим положенням.

Потрібно наголосити, що права та свободи людини, зокрема право на власність і приватне житло, закріплені не лише в національних, а й міжнародних законодавчих актах.

1. Загальною декларацією прав людини (1948 року) визначено, що ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте й сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, кореспонденції або посягання на його честь і репутацію; кожна людина має право на захист від такого втручання або зазначених посягань (ст. 12) [3].

2. Європейською конвенцією про захист прав людини та основоположних свобод (1950 року) закріплено, що: кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції; органи державної влади не можуть втручатись у реалізацію цього права, окрім випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни з метою запобігання заворушенням чи злочинам, захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб (ст. 8) [4].

3. Конвенцією СНД про захист прав людини й основних свобод від 26 травня 1995 року передбачено, що протиправним є незаконне втручання правоохоронних органів до житла громадянина [5].

4. Міжнародним пактом про громадянські та політичні права (1966 року) визначено, що держави – сторони Пакту можуть вживати заходи з метою відхилення від своїх зобов'язань за цим Пактом на стільки, на скільки цього вимагає ситуація, але лише за умови, що такі заходи не є несумісними з іншими їх зобов'язаннями за міжнародним правом і не тягнуть за собою дискримінації на основі раси, статі, мови, релігії чи соціального походження. Водночас, відповідно до ст. 17 цього документа, ніхто не повинен зазнавати свавільного чи незаконного втручання в його житло [6].

Аналізуючи міжнародне законодавство, можна дійти висновку про наявність двох обов'язкових умов для обмежень прав і свобод громадян. Такі обмеження мають бути передбачені Конституцією конкретної держави, а також відповідати нормам міжнародного права.

Варто зазначити, що чинне законодавство в частині конституційних норм не повно і суперечливо регулює питання

тимчасового обмеження конституційних прав і свобод людини та громадянина, передбачених ст. 30, 31, 32 Конституції України, під час проведення оперативно-розшукової діяльності та досудового розслідування [2]. З метою забезпечення додержання конституційних прав і свобод людини та громадянина, правильного й однакового застосування судами законодавства, яке регулює порядок надання дозволу на проникнення до житла чи до іншого володіння особи, отримання інформації з каналів зв'язку, контроль за листуванням, телефонними розмовами, телеграфною та іншою кореспонденцією, застосування інших технічних засобів отримання інформації, пов'язаного з обмеженням конституційних прав громадян, Пленум Верховного Суду України виніс Постанову «Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства» від 28 березня 2008 року № 2 [7]. У документі зазначено, що за вмотивованим рішенням суду може бути застосовано декілька видів обмежень конституційних прав і свобод людини та громадянина, зокрема негласне проникнення до житла чи до іншого володіння особи [7].

Однак обов'язковими умовами забезпечення вказаних прав і свобод під час проведення заходів щодо обстеження житла особи підрозділами кримінальної поліції шляхом таємного проникнення до нього є: наявність вмотивованого рішення суду; винятковість та тимчасовий характер цих дій; наявність мети у вигляді запобігання тяжкому чи особливо тяжкому злочину, якщо іншим способом отримати необхідну інформацію неможливо (у разі проведення оперативно-розшукової діяльності); досудове розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину (під час процесуальної діяльності) [7].

Водночас у п. 11 вказаної Постанови визначено поняття «житло особи»:

1) особистий будинок з усіма приміщеннями, які призначені для постійного чи тимчасового проживання в них, а також ті приміщення, що хоча й не призначені для постійного чи тимчасового проживання в них, проте є складовою будинку;

2) будь-яке житлове приміщення, незалежно від форми власності, яке належить до житлового фонду і використовується

для постійного або тимчасового проживання (будинок, квартира в будинку будь-якої форми власності, окрема кімната у квартирі тощо);

3) будь-яке інше приміщення, забудова, які не належать до житлового фонду, проте пристосовані для тимчасового проживання (дача, садовий будинок тощо) [7].

Згідно з вимогами ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року № 3477-IV, суди мають враховувати, що поняття «житло» у ч. 1 ст. 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод охоплює не лише житло фізичних осіб, а й поширюється на офісні приміщення, які належать фізичним особам, а також офіси юридичних осіб, їх філій та інші приміщення [8].

Отже, на рівні Конституції України, нормативно-правових актів міжнародного рівня та Постанови Пленуму Верховного суду України діяльність підрозділів кримінальної поліції, що спрямована на обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них, є правомірною в разі дотримання низки вимог і меж її здійснення, однак вказані правові акти не регулюють питання щодо організаційно-тактичних засад обстеження житла особи підрозділами кримінальної поліції шляхом таємного проникнення до нього.

У контексті правового регулювання досліджуваного питання на рівні законів України варто зазначити, що обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них або аналогічні за своєю суттю заходи описані в оперативно-розшуковому законодавстві майже всіх країн пострадянського простору та окремих країн світу.

Так, проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи передбачено в: Законі Російської Федерації «Про оперативно-розшукову діяльність» (п. 8 ч. 1 ст. 6) та однойменних законах Республіки Білорусь (п. 8 ст. 5), Киргизької Республіки (п. 8 ст. 7), Республіки Молдова (п. 1 ст. 6) визначено як «обстеження приміщень, будівель, споруд, ділянок місцевості й транспортних засобів»; Законі Латвійської Республіки «Про оперативну діяльність» – «оперативний огляд» (п. 3 ч. 1 ст. 6), «таємне проникнення до квартири, приміщення, транспортних засобів та інших публічно-

недоступних об'єктів з метою забезпечення проведення заходів оперативної діяльності» (ст. 14); Законі Литовської Республіки «Про оперативну діяльність» – «таємне здійснення огляду приміщення (оперативний огляд)» (п. «а» ч. 1 ст. 6) тощо; Законі Великої Британії «Про регулювання слідчих повноважень» – «інтрузивне спостереження» (Section II (26) (3) [9].

Окрім цього, у законодавствах інших країн визначено можливість здійснення вказаного виду діяльності із застосуванням оперативної техніки, оскільки її спеціально розробляють і пристосовують для отримання оперативної інформації в процесі оперативно-розшукової діяльності [10, с. 105].

З урахуванням поділу систем негласної роботи правоохоронних органів на європейську (класичну, неокласичну та постсоціалістичну), американську, а також соціалістичну, мусульманську і традиційну [11], варто зазначити, що в американській та європейській класичній і неокласичній системах відомості про застосування та склад оперативної техніки є більш відкритими. Водночас решта систем тяжіє до запровадження обмежень доступу до подібної інформації. Те саме стосується надання дозволу на роботу з такою технікою особам, які не є суб'єктами правоохоронної діяльності.

Відповідно до національного законодавства, можна дійти висновку, що обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них реалізується відповідними суб'єктами у двох формах: під час проведення оперативно-розшукових заходів (ОРЗ) та здійснення негласної слідчої (розшукової) дії (НСРД). Враховуючи вказане, розглянемо правове регулювання залежно від виду оперативно-розшукової або процесуальної діяльності.

Однією з правових передумов проведення обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них у вигляді НСРД є Кримінальний процесуальний кодекс (КПК) України [12]. Водночас у цьому нормативному документі обстеження житла шляхом таємного проникнення до нього визначено як різновид процесуальної діяльності. Зокрема, у ст. 267 КПК України обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи визначено як НСРД, що полягає в таємному проникненні, у тому числі з використанням

технічних засобів, до публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи з метою:

– виявлення та фіксації слідів вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину, речей і документів, що мають значення для їх досудового розслідування;

– виготовлення копій або зразків зазначених речей і документів;

– виявлення та вилучення зразків для дослідження під час досудового розслідування тяжкого або особливо тяжкого злочину;

– виявлення осіб, яких розшукують;

– встановлення технічних засобів аудіо-, відеоконтролю особи [12].

Таким чином, НСРД передбачає дії, які або дають змогу зібрати відомості, речі та документи, що мають значення для досудового розслідування, або дії, без проведення яких неможливим є здійснення аудіо-, відеоконтролю особи (ст. 260 КПК України) всередині публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи [12].

Водночас місцями проведення цієї НСРД є:

1) публічно недоступне місце, тобто місце, до якого неможливо ввійти або в якому неможливо перебувати на правових підставах без отримання на це згоди власника, користувача або уповноважених ними осіб (наприклад, приміщення чи ділянка місцевості підприємства, установи, організації тощо) (ч. 2 ст. 267 КПК України);

2) житло особи, тобто будь-яке приміщення, яке знаходиться у постійному чи тимчасовому володінні особи, незалежно від його призначення і правового статусу, пристосоване для постійного або тимчасового проживання в ньому фізичних осіб, а також всі складові частини такого приміщення (ч. 2 ст. 233 КПК України) [12].

Підставами для проведення обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи, відповідно до КПК України, є відомості, що в конкретному публічно недоступному місці, житлі чи іншому володінні особи можуть бути наявні сліди вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину; знаходитися речі та документи (виготовлені з них копії чи отримані зразки); перебувати особи, яких розшукують за вчинення цих злочинів, або особа, аудіо- та відеоконтроль

розмов, звуків, рухів, дій якої, може містити відомості, що мають значення для досудового розслідування тяжких чи особливо тяжких злочинів.

З огляду на вищезазначене, можна дійти висновку, що в КПК України визначено окремі організаційно-правові засади проведення обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них у контексті виконання доручення слідчого на проведення НСПД. Водночас положення Кодексу не містять деталізації особливостей організаційно-тактичних засад такої діяльності.

Окрім цього, варто проаналізувати нормативно-правові акти, що безпосередньо регулюють діяльність підрозділів поліції, а також визначити: яким чином нормативно реалізується право проведення обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення у них в контексті оперативно-розшукових заходів?

Так, у ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року № 580-VIII [13] окреслено повноваження працівників поліції на здійснення оперативно-розшукової діяльності та проведення ОРЗ. Водночас в ст. 31 зазначеного нормативного акта вказано, що різновидом превентивних заходів поліції є проникнення до житла чи іншого володіння особи, а у ст. 38 йдеться про те, що представники поліції можуть проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду лише в невідкладних випадках, пов'язаних із: рятуванням життя людей та цінного майна під час надзвичайних ситуацій; безпосереднім переслідуванням осіб, підозрюваних у вчиненні злочину; припиненням злочину, що загрожує життю осіб, які перебувають в житлі або іншому володінні [13].

До того ж, проникнення правоохоронця до житла чи іншого володіння особи не може обмежувати її права користуватися власним майном. Про застосування вказаного поліцейського заходу обов'язково складають протокол [13]. Однак, здійснюючи аналіз інших положень Закону України «Про Національну поліцію», можна дійти висновку, що інші аспекти обстеження житла підрозділами кримінальної поліції шляхом таємного проникнення до нього не регулюються.

Також варто окреслити оперативно-розшукове регулювання означеного питання. Відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 8 Закону України

«Про оперативно-розшукову діяльність» від 18 лютого 1992 року № 2135-XI [14], оперативним підрозділам, зокрема підрозділам кримінальної поліції, надано право негласно виявляти та фіксувати сліди тяжкого або особливо тяжкого злочину, документи та інші предмети, що можуть бути доказами підготовки або вчинення такого злочину, чи отримувати розвідувальну інформацію, у тому числі шляхом проникнення та обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 КПК України). Водночас у положеннях ч. 3 ст. 8 вищевказаного Закону закріплено, що негласне обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи необхідно проводити на підставі ухвали слідчого судді, поданої за клопотанням керівника відповідного оперативного підрозділу або його заступника, погодженого з прокурором. Ці заходи застосовують лише з метою запобігання вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, запобігання і припинення терористичних актів та інших посягань спеціальних служб іноземних держав та організацій, якщо іншим способом отримати інформацію неможливо [14]. Однак варто зауважити, що інших прямих посилань законодавця щодо обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них у вказаному нормативно-правовому акті немає, хоча й наведено загальні вимоги до здійснення оперативно-розшукової діяльності підрозділами кримінальної поліції. Потрібно звернути увагу, що в Законі України «Про оперативно-розшукову діяльність» вказано лише право оперативних підрозділів на обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них, без розкриття організаційно-тактичних особливостей проведення вказаного оперативно-технічного заходу.

Отже, на законодавчому рівні закріплено лише право обстеження житла чи іншого володіння особи шляхом таємного проникнення в них у вигляді різновиду НСРД та ОРЗ, однак не розкрито організаційно-тактичні особливості такої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Возгрін С. В. Юридична природа обмеження прав людини [Електронний ресурс] / С. В. Возгрін. – Режим доступу: http://legalactivity.com.ua/index.php/index.php?option=com_content&view=article&id=172%3A2011-12-15-09-18-12&catid=28%3A-1&Itemid=37&lang=ru. – Назва з екрана.
2. Конституція України [Електронний ресурс]: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. – Режим доступу: http://www.gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_№/webproc_1?id. – Назва з екрана.

3. Загальна декларація прав людини [Електронний ресурс] : міжнар. док. від 10 груд. 1948 р. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015. – Назва з екрана.

4. Європейська конвенція про захист прав людини та основних свобод [Електронний ресурс] : міжнар. док. від 4 листоп. 1950 р. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004. – Назва з екрана.

5. Конвенція Співдружності Незалежних Держав про права та основні свободи людини [Електронний ресурс] : міжнар. док. від 26 трав. 1995 р. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_070. – Назва з екрана.

6. Міжнародний пакт про цивільні і політичні права, прийнятий резолюцією Генеральної Асамблеї ООН // Права людини : зб. док. / укл. В. С. Семенов, О. Н. Ярмиш та ін. – Харків : Ун-т внутр. справ, 1997.

7. Про деякі питання застосування судами України законодавства при дачі дозволів на тимчасове обмеження окремих конституційних прав і свобод людини і громадянина під час здійснення оперативно-розшукової діяльності, дізнання і досудового слідства [Електронний ресурс] : Постанова Пленуму Верховного Суду України від 28 берез. 2008 р. № 2. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-08>. – Назва з екрана.

8. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] : Закон України від 23 лют. 2006 р. № 3477-IV. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>. – Назва з екрана.

9. Пеньков С. В. Окремі аспекти зарубіжного досвіду застосування оперативної техніки правоохоронними органами [Електронний ресурс] / С. В. Пеньков. – Режим доступу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewi2puK7-oXRAhXLXSwKHUR_B7lQFggpMAI&url=http%3A%2F%2Fnbuv.gov.ua%2Fj-pdf%2Fvlduvs_2016_3_32.pdf&usq=AFQjCNFSPU5UyrdudXJ8b6KR1kgwMzUSqg&sig2=v7-B0sQ6qF-OKdRgAiZVvw. – Назва з екрана.

10. Колесник В. А. Негласні слідчі (розшукові) дії: кримінально-процесуальні та криміналістичні аспекти підготовки і проведення : наук.-практ. посіб. / В. А. Колесник ; Акад. адвокат. України. – Київ : Прецедент, 2014. – 135 с.

11. Manzhai O. Special Investigation Activity Comparative Studies / O. Manzhai // Internal Security. – 2015. – No. 1.

12. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>. – Назва з екрана.

13. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19>. – Назва з екрана.

14. Про оперативно-розшукову діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 18 лют. 1992 р. № 2135-XI. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. – Назва з екрана.

REFERENCES

1. Vozhrin, S.V. *Yurydychna pryroda obmezhenia prav liudyny [The legal nature of the restriction of human rights]*. Retrieved from http://legalactivity.com.ua/index.php/index.php?option=com_content&view=article&id=172%3A2011-12-15-09-18-12&catid=28%3A-1&Itemid=37&lang=ru [in Ukrainian].

2. Konsyryutsiia Ukrainy: vid 26 cherv. 1996 r. No. 254k/96-VR [Constitution of Ukraine from June 26, 1996, No. 254k/96-VR]. (n.d.). www.gsk2.rada.gov.ua. Retrieved from http://www.gsk2.rada.gov.ua/pls/zweb_N_/webproc4_1?id [in Ukrainian].

3. Zahalna deklaratsiia prav liudyny: vid 10 hrud. 1948 r. [Universal Declaration of Human Rights from December 10, 1948]. (n.d.). *zakon4.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015 [in Ukrainian].

4. Yevropeiska konventsiiia pro zakhyst prav liudyny ta osnovnykh svobod: vid 4 lystop. 1950 r. [European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms from November 4, 1950]. (n.d.). *zakon4.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004 [in Ukrainian].

5. Konventsiiia Spivdruzhnosti Nezalezhnykh Derzhav pro prava ta osnovni svobody liudyny: vid 26 trav. 1995 r. [Convention of the Commonwealth of Independent States on the rights and fundamental freedoms of man from May 26, 1995]. (n.d.). *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_070 [in Ukrainian].

6. Semenov, V.S., & Yarmysh, O.N. (et al.). (1997). Mizhnarodnyi pakt pro tsyvilni i politychni prava, pryiniaty rezolutsiiei Heneralnoi Asamblei OON [International Covenant on Civil and Political Rights, adopted by resolution of the UN General Assembly]. *Prava liudyny, Human Rights*. Kharkiv: Un-t vnutr. sprav [in Ukrainian].

7. Postanova Plenumu Verkhovnoho Sudu Ukrainy pro deiaki pytannia zastosuvannia sudamy Ukrainy zakonodavstva pry dachi dozvoliv na tymchasove obmezhennia okremykh konstytutsiinykh prav i svobod liudyny i hromadianyna pid chas zdiisnennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti, diznannia i dosudovoho slidstva: vid 28 berez. 2008 r. No. 2 [Resolution of the Plenary Session of the Supreme Court of Ukraine on certain issues of application by the courts of Ukraine of legislation when granting permissions to temporarily restrict certain constitutional rights and freedoms of man and citizen during the conduct of operational search activity, inquiry and pre-trial investigation from March 28, 2008, No. 2]. (n.d.). *zakon5.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-08> [in Ukrainian].

8. Zakon Ukrainy pro vykonannia rishen ta zastosuvannia praktyky Yevropeiskoho sudu z prav liudyny: vid 23 liut. 2006 r. No. 3477-IV [Law of Ukraine on the enforcement of judgments and application of the European Court of Human Rights practice from February 23, 2006, No. 3477-IV]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3477-15> [in Ukrainian].

9. Penkov, S.V. *Okremi aspekty zarubizhnoho dosvidu zastosuvannia operativnoi tekhniki pravookhoronnymy orhanamy [Separate aspects of foreign experience in the use of operational equipment by law enforcement agencies]*. Retrieved from https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKewi2puK7-oXRAhXLXSwKHUR_B7IQFggpMAI&url=http%3A%2F%2Fnbuv.gov.ua%2Fj-pdf%2FViduvy_2016_3_32.pdf&usq=AFQjCNFSPU5UyrdudXJ8b6KR1kgwMzUSqg&sig2=v7-B0sQ6qF-OKdRgAizVvw [in Ukrainian].

10. Kolesnyk, V.A. (2014). *Nehlasni slidchi (rozshukovi) dii: kryminalno-protsesualni ta kryminalistychni aspekty pidhotovky i provedennia [Involuntary Investigative (Investigative) Actions: Criminal Procedural and Criminalistic Aspects of Preparation and Conduct]*. Kyiv: Pretsedent [in Ukrainian].

11. Manzhai, O. (2015). *Special Investigation Activity Comparative Studies. Internal Security, 1*.

12. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy: vid 13 kvit. 2012 r. No. 4651-VI [The Criminal Procedural Code of Ukraine from April 13, 2012, No. 4651-VI]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> [in Ukrainian].

13. Zakon Ukrainy pro Natsionalnu politsiiu: vid 2 lyp. 2015 r. No. 580-VIII [Law of Ukraine on National Police from July, 2, 2015, No. 580-VIII]. (n.d.).

zakon4.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19> [in Ukrainian].

14. Zakon Ukrainy pro operatyvno-rozshukovu diialnist: vid 18 liut. 1992 r. No. 2135-XI [Law of Ukraine on operational-search activity from February 18, 1992, No. 2135-XI]. (n.d.). *zakon2.rada.gov.ua*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2135-12> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редколегії 21.11.2017

Podhorodnyi S. – *Researcher of the Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv, Ukraine*

The Current State of Legislative Regulation of the Housing Examination or Other Possessions of Persons by Secretly Penetrating them

The present state of the legislative regulation of the survey of housing or other possession of a person through the secret penetration into them is explored. The national and international legislation at the legislative level, which regulates the examination of housing or other possession of a person by secretly penetrating them, is analyzed. Human rights and freedoms, in particular the right to property and private housing, are enshrined not only in national but also in international legal acts.

In accordance with national legislation, we can conclude that the survey of housing or other possession of a person through secret access to them is realized by the relevant actors in two forms: during operational and investigative measures and conducting an unconscious investigative (search) action. It is necessary to consider legal regulation depending on the type of operational-search or procedural activity.

It was concluded that at the legislative level only the right to inspect the dwelling or other possession of a person through secret access to them as a kind of secret investigative (search) actions and operational-search activities was fixed, however, organizational and tactical peculiarities of such activity were not disclosed.

Keywords: examination of housing or other possession of a person by secretly penetrating them, legislative regulation, normative acts, operational and technical measures, secret investigative (search) actions.